עבודת ישראל — ליום שני דפסח

בפרשת אמור. דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם כי תבאו אל הארץ אשר אני נותן לכם וקצרת' וגו' והבאתם את עומר וגו'. דהנה כל ענין הספירה לגלות ע"י עבודתינו הנהגת מדה במדה שהקב"ה מתנהג לפי הנהגות האדם כי כל ענין הכוונות האר"י ז"ל להמשיך המוחין להמדות וזה כי תבואו אל הארץ היא המלכות אשר אני נותן לכם היא נותנת לכם מדת אני שהוא מלכותו: וקצרתם את קצירה פי' שתהיו אתם בסוד מחצדי חקלא: והבאתם את עומר וגו' כי עומר פירושו מדה. וזה והבאתם את עומר אל הכהן הוא החסד העליון שיהיה מתנהג במדה ושיעור והבן: הנה הפוסקים כתבו טעם מפני מה אין מברכין זמן על מצות ספירה כמו שאנו מברכין על כמה מצות זמניות ע"ש בדבריהם. ולפי הנראה יש לתרץ עפ"י דברי האר"י ז"ל שהאירו עינינו כי בליל א' דפסח האירו מוחין דגדלות וקטנות וכל אורות שיאירו בימי הספירה הם נכנסין ע"י המצות והכוסות רק שאח"כ הם מסתלקים וצריכים אנחנו לספור ספירה להכניסם ע"י מעשינו אחד לאחד עד חג השבועות כמ"ש בזוה"ק והאר"י ז"ל. לכן סרה ממילא הקושיא הנ"ל דלא שייך ברכת זמן כיון שאין כאן בהירות חדש ע"י מצוה זו כי כבר נעשה הכל בכלל בליל א' דפסח והבן: והנה אפשר לפרש שאלת הבן החכם ששואל מה העדות והחוקים אשר צוה וכו' דהיינו ששואל טעם הענין וביאורו כיון שנעשה בליל א' דפסח כל התיקונים א"כ מה העדות והחוקים אשר צוה ה' לספור אח"כ ספירה ואחת לאחת למצא חשבון ולעשות התיקונים בעולמות לאט לאט. והתירוץ הוא כי כתוב אומר ביום טובה היה בטוב וביום רעה ראה דהיינו שיש באדם מוחין דגדלות ושעות שיוכל לעבוד את בוראו בבהירות ובהתלהבות. ויש עתים וזמן שמסתלק ממנו המוחין ונשאר בקטנות ובנסיונות ובמלחמה עם יצרו והכלל שצריך האדם לזכור בשעת מוחין דגדלות להכין עצמו ולעשות רושם בקרבו הגם שיסתלק ממנו התלהבות לא יפול לגמרי ח"ו ויהיה מהמנצחים קרבא ויתחזק וישען בה'. וזה רומז מ"ש אמור אל הכהנים ואמרת ופי' רש"י להזהיר הגדולים על הקטנים דהיינו בשעת מוחין דגדלות להזהיר עצמו על שעת הקטנות ולחזק א"ע. וכן בכל הזמנים למשל בשבתות וי"ט שאז זמן ההתלהבות בחשק נפלא לעבודתו יתברך שמו צריך האדם להכין עצמו על ימי החול הבאים שיהיה מקושר ג"כ בבוראו ית"ש וכן ביום א' דפסח אמרו רז"ל הסימן א"ת ב"ש. א"ת א' דפסח הוא תשעה באב וא"כ צריך האדם לקשר עצמו ביום א' דפסח היטיב בבוראו עד שאפי' בט' באב שהוא יום הירידה מכל המדרגות יהי' ג"כ מקושר בעבודת השי"ת. וזה רומז ביום טובה הי' בטוב וגם אז ראה והביט על יום רעה שיבא בירידת המוחין והכן עצמך עליו שלא תפול בו. וזה הענין בפסח ג"כ שסידרו לנו חז"ל קדש ואח"כ לאכול הכרפס כי בשעת הקידוש הוא שעת מוחין דגדלות וצריך לעשות הכנה על מוחין דקטנות הבא ע"י הכרפס לרמז כנ"ל וכן ע"י המצות והכוסות נעשה הכנה על ימי הספירה שאח"כ שלא יפול לגמרי משא"כ אם היינו מתחילין במוחין דקטנות כמו בכרפס ובספירה לא היינו יכולים לגמור מלאכתינו לולי אור ה' וחסדיו שמופיע

עלינו בתחילה בגדלות המוחין ואח"כ אנועושין הכנה על ימי הקטנות וכנ"ל ובזה מתורץ קושית בן החכם הנ"ל:

וספרתם לכם ממחרת השבת וכו'. וספרתם מלשון ספיר ויהלום שאתם צריכים להאיר לכ"ם עצמיכם בתשובה מכל עונות: ממחרת השבת. ר"ל מרוב הקדושה שבא לכם מיום א' דפסח שבליל פסח ממשיך קדושה משלשה מצות ומארבע' כוסות כנ"ל על שבעה שבועות של עומר: מיום הביאכם וכו' נראה לפרש ע"ד הפסוק יראת ה' היא חכמה וסור מרע בינה פי' מי שהוא סר מרע ועושה תשובה הוא בינ"ה בן י"ה כדכתיב בנים אתם לה' כו'. ועוד יותר שב"ן י"ה מעורבים בשילוב להראות חיבת הקודש מחמת שעושה תשובה הוא מתדבק בהקב"ה באחדות גמור כביכול. ומה גם שאותיו' ב"ן קודם אותיות י"ה ב' קודם ליו"ד ונו"ן קודם לה'. משל לבן שהו' מתעתע בדרך ואח"כ שהוא מתיישב והולך בדרך הישר אז האב לוקח אותו על כתיפיו כדי שלא יחזור לאותו הדרך תעתוע: כך הקב"ה כביכול כשרואה אדם הולך בדרך לא טוב ואח"כ עושה תשובה לוקח אותו עליו ממש כביכול ולכן אותיות ב"ן קודם מאותיות י"ה וכמאמר חז"ל במקום שב"ת עומדין אין צדיקים כו'. וכשהוא סר מרע נעשה מאותיות מר"ע צירוף עמ"ר וזהו עמר התנופה ר"ל מצרף אותיות מר"ע לעשות מהם צירוף עמר: עד ממחרת השבת השביעית תספרו חמשים יום ר"ל כשלא עשה תשובה ולא העיר א"ע תיכף בתחילת ספירת העומר אל יאמר שאין לי עוד תקוה. אלא עד ממחרת השבת השביעית תספרו. ר"ל כל זמן שיש אפי' יום אחד מהספירה תספר"ו ר"ל תוכל להאיר ביום זה כל החמשים יום על ידי תשובה: והקרבת' מנחה חדשה לה'. אח"כ בשבועות יראה לקרב א"ע מחדש להיות מונח בין דרועין דמלכא. וזהו מנחה חדשה לה':